

Motion till riksdagen 2018/19:121

av Pia Steensland (KD)

Kombinationsanställning för forskare vid universitet eller högskola och lärare på gymnasieskola

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att utreda förutsättningarna för att en anställning som lärare eller forskare vid universitet eller högskola ska kunna kombineras med en anställning på gymnasieskola och tillkännager detta för regeringen.

Motivering

Det råder akut brist på behöriga ämneslärare i gymnasieskolan, framför allt inom matematik och naturvetenskap men även inom andra ämnesområden. Samtidigt är intresset för lärarutbildningen rekordlångt. Vi behöver därför hitta nya vägar för att fylla det överhängande behovet av att rekrytera kvalificerade lärare.

Vid våra lärosäten (universitet och högskolor) finns det lärare/forskare med ämnesexpertis, som efter komplettering av grundläggande pedagogisk utbildning, skulle kunna avhjälpa den akuta bristen på behöriga ämneslärare på gymnasiet och dessutom stärka kopplingen mellan gymnasieutbildning, högre utbildning och forskning.

I dagsläget finns det möjlighet i enlighet med högskolelagen (3 kap. 8 §) och högskoleförordningen (4 kap. 2 §) att förena en anställning som lärare vid högskolan med en anställning som specialistutbildad läkare eller annan anställning inom hälso- och sjukvården. En sådan anställning benämns som förenad anställning eller kombinationsanställning. Det statliga pensionsavtalet PA 03 4 kap. 13 § p. 4 medger emellertid endast förenade anställningar om tjänsten vid landstinget är ”fast förenad med kliniska arbetsuppgifter”.

Om kombinationsanställningar även skulle kunna innefatta gymnasieskolan och tjänster som inte är ”fast förenad med kliniska arbetsuppgifter”, skulle vi möjliggöra att lärare vid universitet/högskola skulle kunna förena sin anställning med verksamheter utanför hälso- och sjukvården och därmed bidra till att effektivt täcka det stora behovet av behöriga gymnasielärare.

Intresset för att kombinera en anställning som lärare/forskare vid ett lärosäte med en anställning vid en gymnasieskola torde vara stort. Inom den akademiska världen är anställningstryggheten låg. Det är sällsynt att disputerade lärare/forskare har en tillsvidareanställning där lärosätet finansierar lönen. Om klinisk bakgrund som möjliggör en förenad anställning inom hälso- och sjukvården saknas, måste den enskilda läraren/forskaren ofta själv finansiera hela sin egen lön genom forskningsanslag. Dessa anslag sökes i allt tuffare konkurrens och det är inte ovanligt att de beviljas för endast en kortare period i taget. Detta medför att forskaren behöver lägga en oproportionerligt stor del av sin tid på att söka forskningsanslag istället för att faktiskt bedriva forskning och publicera resultaten där av. Om anslagen uteblir under en period är det inte ovanligt att läraren/forskaren blir uppsagd från sin tillsvidareanställning med motiveringen ”arbetsbrist”.

Möjligheten att inneha en kombinationsanställning mellan högskola/universitet och gymnasieskola skulle framför allt avhjälpa den akuta lärarbristen och höja ämneskompetensen inom gymnasieskolan. Men det skulle även medföra en rad andra positiva effekter såsom till exempel ökad anställningstrygghet för lärare/forskare vid våra lärosäten; forskningsanslag skulle kunna nyttjas effektivare genom att täcka kostnader direkt kopplade till forskningen istället för forskarens egen lön; fler disputerade skulle kunna stanna kvar inom akademien och bedriva strategiskt viktigt forskning då de inte riskerar att bli uppsagda från lärosätet pga ”arbetsbrist” under en period med färre beviljade forskningsanslag.

Pia Steensland (KD)